

**UNIVERSITATEA
„CONSTANTIN BRÂNCOVEANU”
– PITEȘTI –**

**REGULAMENT PRIVIND ÎNȚIEREA,
MONITORIZAREA, EVALUAREA PERIODICĂ ȘI
APROBAREA PROGRAMELOR DE STUDIU**

2011

a. Aspecte generale privind programele de studii

Art. 1. Programul de studii universitare reprezintă un set de unități curriculare de predare, învățare, cercetare, aplicații practice și evaluare, astfel organizate și planificate încât să conducă la obținerea unei calificări universitare certificate de un act de studii. Programul de studii se particularizează prin setul de rezultate ale învățării ce trebuie realizate pentru a obține un număr specific de credite.

Art. 2. Principiile generale care orientează definirea curriculară a programelor de studii universitare sunt:

a. Principiul relevanței calificării universitare pe piața muncii - presupune ca programele de studii să ofere o calificare relevantă pe piața muncii;

b. Principiul funcționalității și al adecvării profesionale - vizează racordarea programelor de studii la necesitățile de formare profesională ale studenților într-o societate în schimbare precum și la amplificarea și la diversificarea domeniilor cunoașterii;

c. Principiul transferabilității - subliniază necesitatea asigurării la nivelul competențelor specifice a transferului competențelor și abilităților profesionale;

d. Principiul coerenței - are în vedere gradul de integrare orizontală și verticală a modulelor de specializare, iar în cadrul acestora, a disciplinelor de studiu. Principiul coerenței vizează în esență modul de creditare inter și intra module;

e. Principiul accesibilității și continuității - presupune adaptarea ofertei educaționale la nivelul de pregătire inițială a studenților;

f. Principiul egalității șanselor educaționale și profesionale - are în vedere asigurarea unui sistem care conferă fiecărui student dreptul să descopere și să valorifice la maximum potențialul de care dispune;

g. Principiul flexibilității și al dezvoltării personale - presupune descentralizarea curriculară.

Art. 3. Programele de studii universitare sunt organizate pe discipline academice, interdisciplinar și profesionalizat, în mod progresiv, corespunzând ciclurilor de studii universitare de licență, respectiv de master.

Art. 4. Programele de studii universitare pentru ciclul de licență oferă instruire academică, care califică studenții pentru ocupații ce solicită aplicarea cunoașterii și a abilităților profesionale. Programele de studii universitare pentru ciclul de master aprofundează sau extind instruirea academică, punând accentul pe specializarea științifică sau profesională.

Art. 5. Programele de studii universitare planifică și organizează volumul de muncă specific activităților de predare, învățare, aplicare practică și evaluare în termenii creditelor de studii, în concordanță cu Sistemul European al Creditelor Transferabile și a calificării propuse, conform legislației în vigoare.

b. Prezentarea programelor de studii

Art. 6. Documentele universitare în care este prezentat un program de studii sunt planul de învățământ și programa analitică.

Art. 7. Planul de învățământ al unui program de studii include: calificarea la care conduce programul respectiv de studii; obiectivele programului de studii exprimate în forma competențelor generale ale programului de studiu; disciplinele de învățământ; ponderea fiecărei discipline exprimată prin credite de studiu; succesiunea disciplinelor și a formelor de evaluare pe parcursul studiilor; modul de finalizare a programului de studii.

Art. 8. Obiectivele programului de studii se referă la capacitățile cognitive și cunoaștere, la valorile culturale și profesionale, la abilitățile profesionale și la cele de comunicare și manageriale care sunt esențiale pentru definirea profilului cognitiv și profesional al unei calificări universitare.

Art. 9. Disciplinele din în planul de învățământ sunt stabilite în funcție de obiectivele programului de studiu. Fiecare disciplină este asociată cu un număr de credite proporțional cu contribuția adusă la realizarea profilului cognitiv și profesional al calificării universitare.

Art. 10. Construcția planului de învățământ trebuie să respecte statutul științific al domeniului în ceea ce privește componenta teoretică și cea practică - aplicativă pentru respectivul program de studiu și să o valorizeze pe aceasta din urmă, în mod corespunzător.

Art. 11. În raport cu statutul formativ al acestora, disciplinele din planul de învățământ sunt incluse în trei categorii: discipline fundamentale, care asigură formarea și dezvoltarea competențelor, a abilităților și a atitudinilor de bază; discipline de specialitate, care asigură aprofundarea conținuturilor operaționale specifice; discipline de suport inter disciplinar, care extind orizontul intelectual și profesional prin formarea unor abilități de comunicare și transfer. În raport cu statutul curricular, disciplinele din planul de învățământ sunt obligatorii și opționale.

Art. 12. Disciplinele incluse în planul de învățământ i se specifică numărul săptămânal de ore de curs, de seminar, de laborator sau de proiect. Disciplinele din planul de învățământ și formele de evaluare

asociate sunt ordonate progresiv pe semestre și ani de studiu. În planul de învățământ se menționează forma, structura și numărul de credite alocate examenului de finalizare, absolvire a unui program de studiu.

Art. 13. Fiecărei discipline incluse în planul de învățământ îi corespunde o programă analitică. Programa analitică prezintă competențele specifice disciplinei, rezultatele concrete ale predării și învățării respectivei discipline, structura tematică acesteia, modul de predare și sarcinile de învățare ale studenților, bibliografia pentru studiul individual obligatoriu și opțional al studentului, criteriile de evaluare, modul de evaluare a rezultatelor în învățare ale studentului precum și estimarea timpului total al activităților de studiu pretinse unui student.

Art. 14. Planurile de învățământ și programele analitice ale programelor de studii ce aparțin unei facultăți sunt aprobate de senatul universității.

c. Monitorizarea și evaluarea programelor de studii

Art. 15. Prin monitorizarea și perfecționarea permanentă a programelor de studii se urmărește:

- existența unui raport cât mai echilibrat între competențele dobândite în urma absolvirii unui ciclu de învățământ superior și abilitățile practice pe care absolventul trebuie să le posede, în scopul unei integrări rapide pe piața forței de muncă;
- asigurarea unei pregătiri, într-un domeniu mai larg, pentru asigurarea unei flexibilități și adaptabilități mai ușoare la oferta pieței forței de muncă;
- compatibilizarea acestora cu sistemul european de învățământ superior în perspectiva mobilităților transfrontaliere și recunoașterii depline a diplomelor;
- compatibilizarea planurilor de învățământ cu cele ale universităților cu tradiție din țară, iar ca acțiuni de viitor asigurarea identității programelor analitice ale disciplinelor din planurile de învățământ.

Art. 16. Evaluarea calitativă a programelor de studii se face în mod periodic și vizează:

- adaptarea planurilor de învățământ și a programelor analitice la standardele naționale, europene și internaționale, prin integrarea în planurile de învățământ a ordinelor și regulamentelor MEC sau organismelor cu funcții în domeniu, a celor făcute în cadrul unor reuniuni ale facultăților de profil etc.;
- adaptarea planurilor de învățământ și a programelor analitice la cerințele pieței interne a forței de muncă superior calificate prin: monitorizarea modului de inserție a absolvenților pe piața forței de muncă, validarea unor recomandări venite dinspre mediul economico-social și de la angajatori, optimizarea activităților practice vocaționale în ansamblul procesului didactic, lărgirea conținutului calificărilor universitare, încât să sporească șansele absolvenților de plasament pe piața forței de muncă;

Art. 17. În aplicarea procedurii de evaluare a programelor de studii se vor avea în vedere ca metode pentru diagnosticarea necesității modificărilor următoare:

- organizarea, cel puțin o dată pe an, a unor întâlniri cu angajatorii reprezentativi;
- invitarea unor personalități ale vieții științifice, culturale și sociale la dezbaterile asupra conținutului programelor de studii;
- participarea la reuniunile asociațiilor facultăților de profil;
- chestionarea absolvenților asupra utilității disciplinelor din planurile de învățământ;
- evaluarea satisfacției studenților asupra activității cadrelor didactice;
- dezbaterile în plenum departamentelor, în care să se analizeze relevanța modului în care se transmite studenților conținutul disciplinelor arondate.

Art. 18. Monitorizarea planurilor de învățământ se realizează permanent sau ori de câte ori este nevoie, iar responsabilitatea aplicării procedurii de monitorizare, inclusiv a metodologie prin care se realizează revine în exclusivitate decanilor / directorilor de departament. Orice modificare a planurilor de învățământ sau a conținutului programelor analitice se face începând

cu anul universitar următor (nu în timpul anului) și numai după ce este aprobată de organele competente din Universitate.

d. Adaptarea și modificarea programelor de studii. Aprobarea modificărilor

Art. 19. Adaptarea programelor de studii constă în:

- modificarea tematicilor cuprinse în programele analitice ale disciplinelor din planul de învățământ (modificarea descriptorilor disciplinei);
- corectarea fondului de timp alocat unei discipline (modificări de structură ale planului de învățământ);
- adăugarea unei noi discipline, respectiv, eliminarea altora (modificări de conținut).

Art. 20. Modificarea tematicilor din programele analitice ale disciplinelor prevăzute în planul de învățământ (modificarea descriptorilor disciplinei) au loc ca urmare a progresului științei și tehnologiei și constau în adăugarea unor noi descriptori: realități din practică, noi abordări doctrinare ale științei, înnoirea metodologiilor, tehnicilor sau tehnologiilor de rezolvare a problemelor folosite de organizații etc. Responsabilitatea modificării descriptorilor unei discipline aparține cadrelor didactice care predau disciplina în cauză și directorilor de departament care gestionează disciplina respectivă. În cazul în care disciplina ai cărei descriptori se modifică este una de graniță, ce implică ramuri de știință, gestionate de mai multe departamente, realizarea modificărilor se va face și cu consultarea cadrelor didactice de la toate departamentele implicate.

Art. 21. Realizarea modificărilor tematicilor din programele analitice ale disciplinelor din planul de învățământ (modificarea descriptorilor disciplinei) se realizează în urma consultărilor care au loc la nivelul departamentelor sau al colectivelor de discipline din cadrul acestora. În dezbaterile care au loc la nivelul departamentului, cadrele didactice pot apela pentru argumentarea propunerii de modificare la documente docimologice / silabusuri din alte universități din țară sau străinătate, diverse publicații sau materiale științifice, declarații ale unor personalități ale științei respective, puncte de vedere ale absolvenților sau studenților, inclusiv invitarea acestora la întruniri. Validarea modificărilor se face prin semnarea noii programe analitice de către toate cadrele didactice ce funcționează la disciplina în cauză, avizarea acesteia de către directorul departamentului și aprobarea ei de către plenul acesteia.

Art. 22. Corectarea fondului de timp alocat unei discipline (modificările de structură ale planului de învățământ) este necesară întrucât, în timp, importanța componentelor planului de învățământ se schimbă, iar dinamica științei, tehnicii și activității economico – sociale, generează și o dinamică la nivelul structurii programelor de studii. Inițiativa corectării fondului de timp alocat unei discipline rezultă din solicitările organizațiilor angajatoare, ale absolvenților și studenților, ale cadrelor didactice care funcționează la disciplina respectivă sau ale unor reprezentanți cu rol decizional în coordonarea învățământului superior românesc și care va fi preluată de decanul facultății care administrează programul de studii sau directorii de departament care gestionează disciplina în cauză.

Art. 23. Corectarea fondului de timp al unei discipline, în condițiile caracterului rigid (imuabil) al timpului total necesar pentru pregătirea studenților, implică modificări de fond de timp și la nivelul altor discipline, deci cadrul de realizare a modificărilor se va lărgi, atrăgând în dezbateri și avizare, toate departamentele care gestionează disciplinele fundamentale și de specialitate ale unui program de studii, consiliile de facultate în care funcționează programul, în final validarea urmând să fie făcută de către Senat.

Art. 24. Adăugarea unei noi discipline în planul de învățământ, respectiv, eliminarea altora este rezultatul procesului de compatibilizare a programelor de studii, lărgirii competențelor absolvenților, racordării procesului de cunoaștere cu practica etc. Răspunsul la solicitarea de introducere a unor discipline noi în planurile de învățământ, respectiv, de înlocuire a unor discipline cu altele noi, se face în urma analizei echivalenței dintre descriptorii noi discipline cu cei ai materiilor deja existente. În cazul în care există o similitudine la peste 50% din descriptori, atunci se va proceda fie la modificarea tematicilor programelor analitice ale disciplinelor din planul de învățământ (modificarea descriptorilor disciplinei), fie la corectarea fondului de timp alocat unei discipline (modificări de structură ale planului de învățământ), urmându-se procedura descrisă la art. 20, 21, 22, 23. Dacă suprapunerea este inferioară procentului de 50%, atunci se va proceda la modificarea de conținut a planului prin introducerea unor noi discipline.

Art. 25. Decizia de a introduce o nouă disciplină în plan și procedura de urmat în acest caz este condiționată de caracterul acesteia: obligatorie, opțională sau facultativă. Indiferent de caracterul disciplinei, procedura de modificare a programului implică departamentul care va gestiona noua disciplină, departamentele care au arondate discipline ce înregistrează schimbări

în urma introducerii noi discipline (reduceri de fond de timp, eliminarea altor discipline) și facultățile care administrează programul de studii care se ajustează. Lanțul decizional implică avizarea modificărilor de plan de către plenul departamentelor implicate, și consiliile de facultate ce administrează programul și aprobarea de către Senat. Totodată, aceleași foruri vor aviza, respectiv, aproba și programa analitică a noii discipline. Procedura se aplică și atunci când se modifică caracterul (obligatoriu, opțional sau facultativ) unei discipline (trece dintr-o categorie în alta).

Art. 26. Introducerea unei noi discipline cu caracter obligatoriu se va face fără a modifica proporțiile din plan (raportul discipline obligatorii – discipline opționale). Astfel, noua disciplină va fi introdusă prin trecerea unei discipline deja existente în categoria disciplinelor opționale (fiind atașată unui pachet de discipline opționale), fie prin reducerea fondului de timp al disciplinelor obligatorii deja existente. Se recomandă, ca o astfel de modificare să aibă loc în urma unei analize pertinente, dat fiind caracterul peren al planului. Anual, în următorii trei ani, directorul de departament care gestionează noua disciplină și decanul facultății care administrează programul vor face analize asupra impactului introducerii disciplinei, al definitivării locației din plan, respectiv, ajustării descriptorilor.

Art. 27. Introducerea unei noi discipline cu caracter opțional se face prin atașarea acesteia la un pachet de discipline opționale, localizarea fiind condiționată de nivelul de cunoștințe necesar pentru parcurgerea acesteia și raporturile de corespondență cu disciplinele din aval și amonte. Disciplinele opționale din planul de învățământ au caracter temporar, menținerea lor, fiind determinată de relevanța, pe de o parte, pentru domeniul și specializarea în al cărei plan este inclusă, iar pe de altă parte, de relevanța pentru practica economică și solicitările din partea studenților / cursanților. Anual, directorul de departament care gestionează disciplina opțională și decanul facultății care administrează programul din care face parte disciplina vor face analize asupra impactului disciplinei, competențelor absolvenților, utilității practice a acesteia, cererilor cursanților pentru studiul disciplinei. Un impact minor al disciplinei, solicitări inexistente sau reduse ca număr conduc la eliminarea disciplinei din plan sau trecerea acesteia în categoria celor facultative.

Art. 28. Introducerea unei noi discipline cu caracter facultativ se face în urma cererii unui cadru didactic, membru al comunității academice din Universitate, avizată de directorul de departament, care gestionează ramura de știință de care aparține disciplina și aprobată de plenul departamentului și decanul care administrează programul de studii unde se dorește includerea. Cererea va avea atașată programa analitică a disciplinei și un memoriu justificativ, din care să rezulte utilitatea acesteia. Disciplinele facultative au caracter temporar, ele fiind menținute în plan atâta vreme cât prezintă interes pentru studenți / cursanți. Decanul facultății, care administrează programul de studii propune eliminarea acesteia din plan, dacă timp de trei ani consecutiv, disciplina nu a înregistrat solicitanți. Întrucât, disciplinele facultative nu sunt incluse în taxa de școlarizare anuală (ce include doar activitățile obligatorii și opționale) decanii vor solicita anual compartimentelor contabilitate, comunicarea taxei de studiu/student la fiecare disciplină cu caracter facultativ inclusă în plan. Titularii acestei discipline îi vor face publicitate în rândul studenților / cursanților.

Aprobat în ședința Senatului Universității Constantin Brâncoveanu din 22 ianuarie 2007.

Actualizat și aprobat în ședința Senatului din 1 iulie 2010.

Actualizat și aprobat în ședința Senatului din 15 decembrie 2011

**Președintele Senatului
Universității „Constantin Brâncoveanu” din Pitești
Rector,
Prof. univ. dr. Alexandru Puiu**